

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **M. A. M.**, zast. Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2018, č. j. OAM-213/LE-LE05-LE05-PS2-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 1. 2019, č. j. 17 A 173/2018 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátu se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného. Žalovaný tímto rozhodnutím prodloužil stěžovateli podle § 46a odst. 1 písm. a) a odst. 5 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) jeho zajištění v zařízení pro zajištění cizinců, a to do 21. 1. 2019. Ani po poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a po provedení pohovoru k této žádosti dne 9. 10. 2018 není jeho totožnost spolehlivě zjištěna, neboť byla určena pouze na základě jím vyplněného čestného prohlášení a jím uvedené skutečnosti jsou přinejmenším do jisté míry nevěrohodné a nespolehlivé. Stěžovatelovým cílem je podle žalovaného nejspíše dostat se do Spolkové republiky Německo (dále jen „SRN“), což je důvodem, proč na zjištění totožnosti dostatečně nespolupracuje. Během uplynulé doby zajištění žalovaný vyčkal na provedení

identifikačních úkonů Policií ČR, protože však tato doba k ověření jeho totožnosti nestačila, přistoupil k jejímu prodloužení.

[2] Krajský soud poukázal na to, že stěžovatel při policejní kontrole nepředložil žádný doklad totožnosti ani žádné vízum či povolení, které by jej opravňovalo k pobytu na území ČR. Bylo tak zjištěno, že vstoupil a pobýval na území ČR i dalších států Evropské unie (dále jen EU) neoprávněně bez cestovního dokladu či jakéhokoliv oprávnění k pobytu, a opakovaně tak porušoval právní předpisy. I podle krajského soudu nebyla stěžovatelova totožnost dosud průkazně a bez pochybností zjištěna. Správná identifikace žadatele o mezinárodní ochranu je nutná k rozhodnutí ve věci samé, aby bylo jednoznačně stanoveno, k jaké osobě se výrok rozhodnutí o mezinárodní ochraně bude vztahovat. Jelikož stěžovatel se žalovaným při určování totožnosti dostatečně nespolečně spolupracoval, bylo namíste zajištění za účelem zjištění totožnosti prodloužit. K námitce nejasnosti toho, jaký postup ke zjištění totožnosti následně žalovaný zvolí, uvedl, že žalovaný ve svém rozhodnutí poukázal na to, že bude provádět nezbytné další identifikační úkony ve spolupráci s Policií ČR. Současně souhlasil se žalovaným, že správní orgán není povinen v rozhodnutí přesně specifikovat metody zjišťování totožnosti.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[3] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Uvedl, že krajský soud i žalovaný chybně právně posoudili jeho situaci, neboť v době rozhodování žalovaného již byly zjištěny údaje o jeho totožnosti, které vyplynuly z jeho žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 1. 10. 2018 a z pohovoru k této žádosti ze dne 9. 10. 2018. Jelikož je třeba zajištění využít pouze jako prostředek *ultima ratio*, po zjištění jeho totožnosti už odpadly důvody pro prodloužení zajištění.

[5] Žalovaný měl ve svém rozhodnutí zároveň konkrétně uvést, jakým způsobem hodlá postupovat při ověřování jeho totožnosti, a to i s ohledem na povinnost mlčenlivosti a na to, že pokud by nebylo možné jeho totožnost zjistit, jeho další zajištění by bylo nezákonné.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a ztotožnil se s napadeným rozsudkem krajského soudu. Trvá na tom, že zde byly podmínky pro prodloužení zajištění, neboť stěžovatel vědomě nerespektoval své zákonné povinnosti při pobytu v ČR a žádost o mezinárodní ochranu podal pouze s cílem odvrátit hrozící vyhoštění.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Následně NSS přistoupil k posouzení kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a dospěl k závěru, že není důvodná.

pokračování

[9] V projednávané věci není sporu o skutkovém stavu věci. Dne 14. 9. 2018 proběhla kontrola vozidla jedoucího z území ČR na území SRN německou policií, ve kterém se nacházel i stěžovatel, který se nejprve pokoušel před policií skrýt. Následně byl v rámci readmisní dohody vydán na území České republiky a vypověděl, že se jmenuje M. A. M., uvedl datum narození a dále, že je afghánské státní příslušnosti a prchá ze země původu do bezpečí. Protože však u sebe neměl žádné cestovní doklady ani jiné povolení k pobytu, bylo s ním zahájeno řízení o správním vyhoštění a byl z tohoto důvodu zajištěn. Žalovaný jej rozhodnutím ze dne 25. 9. 2018, č. j. OAM-213/LE-LE05-LE26-PS-2018, zajistil podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu z důvodu potřeby spolehlivého zjištění jeho totožnosti, a to do 22. 11. 2018. Následně však stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu a v rámci řízení o ní dne 1. 10. 2018 a 9. 10. 2018 opět uvedl své jméno a okolnosti, za kterých opustil zemi původu.

[10] Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 21. 11. 2018, č. j. OAM-213/LE-LE05-LE05-PS2-2018, žalovaný dobu zajištění podle téhož ustanovení zákona o azylu prodloužil do 21. 1. 2019. V rozhodnutí uvedl, že i přes údaje, které o sobě stěžovatel uvedl v rámci žádosti o mezinárodní ochranu, jsou jím uvedené skutečnosti přinejmenším do jisté míry nevěrohodné a nespolehlivé. Dále uvedl, že důvody pro zajištění stále trvají, neboť jeho totožnost doposud nebyla spolehlivě zjištěna. Stěžovatel ani nespolupracuje dostatečně na jejím zjištění, neboť ze žádných dokumentů přiložených k žádosti o mezinárodní ochranu nelze ověřit jeho totožnost. Jeho cílem je nejspíše dostat se do SRN, což je důvodem, proč na zjištění totožnosti dostatečně nespolupracuje. Během dosud uplynulé doby zajištění žalovaný vyčkal na provedení identifikačních úkonů Policií ČR, protože však tato doba k ověření totožnosti nestačila, přistoupil k jejímu prodloužení.

[11] Spornou otázkou v projednávané věci je, zda bylo namístě zajištění prodloužit, když zde již v době rozhodování žalovaného existovaly údaje poskytnuté stěžovatelem týkající se jeho totožnosti, a zároveň když nebylo zřejmé, jaké úkony k zjištění či ověření stěžovatelovy totožnosti může žalovaný ještě učinit.

[12] Podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže je účelem zajištění spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti.

[13] Důvody zajištění podle § 46a zákona o azylu a úprava zvláštních opatření podle jeho § 47 transponují do vnitrostátního práva čl. 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“). Podle čl. 8 odst. 3 písm. a) přijímací směrnice může být žadatel o mezinárodní ochranu zajištěn za účelem zjištění nebo ověření jeho totožnosti nebo státní příslušnosti.

[14] Podle rozsudku NSS ze dne 27. 7. 2016, č. j. 6 Azs 128/2016 - 44, č. 3493/2016 Sb. NSS, „[p]okud je žadatel o mezinárodní ochranu zajištěn za účelem spolehlivého zjištění nebo ověření jeho totožnosti [§ 46a odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu], zajištění je možné pouze po dobu, kdy toto zjišťování nebo ověřování probíhá, a délka zajištění musí být stanovena s ohledem na účel zajištění. Z rozhodnutí musí být zřejmé, zda správní orgán činí nějaké kroky pro naplnění tohoto účelu zajištění.“ V tomto rozsudku NSS vytkl žalovanému, že „v napadeném rozhodnutí neuvedl důvody, které mohou vést k závěru, že byly naplněny podmínky pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Z tohoto ustanovení plyne, že účelem zajištění musí být spolehlivé zjištění nebo ověření jeho totožnosti. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí však nplyne, zda žalovaný bude dále činit nějaké úkony vedoucí k zjištění nebo ověření totožnosti stěžovatele. Žalovaný se nezabýval čestným prohlášením o totožnosti stěžovatele, pouze konstatoval, že pro účely řízení o mezinárodní ochraně je nezbytné spolehlivé zjištění totožnosti.“

[15] V rozsudku ze dne 25. 2. 2016, č. j. 5 Azs 8/2016 - 32, NSS uvedl, že „[m]á-li žalovaný k dispozici podklady, jež mohou být relevantní při zjišťování totožnosti stěžovatele, musí se jimi v odůvodnění rozhodnutí podle § 46a odst. 1 písm. a) zákona o azylu (byť by tak učinil ve stručnosti) zabývat.“

[16] V projednávané věci je zřejmé, že žalovaný kromě údajů, které o sobě uvedl sám stěžovatel, neměl žádné doklady ani jiné dokumenty, ze kterých by totožnost mohl ověřit. S ohledem na stěžovatelův postoj při kontrole policejní hlídkou dne 14. 9. 2018 a její skutkové okolnosti je zřejmé, že cílem jeho cesty nebyla Česká republika, ale SRN. Hrozilo tedy, že by v případě nepřistoupení k zajištění nevyčkal dalších kroků žalovaného a pokusil by se opět odcestovat do SRN.

[17] Při posouzení, zda žalovaný dostal požadavkům vyplývajícím z právní úpravy a z uvedených rozhodnutí NSS, je třeba předně uvést, že ze zákona o azylu ani z výše citovaných rozhodnutí NSS nevyplývá povinnost žalovaného podrobně vysvětlit, jaké úkony hodlá ke zjištění či ověření cizincovy totožnosti podniknout. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že k prodloužení zajištění přistoupil, neboť uplynulá doba zajištění nestačila k ověření totožnosti a je třeba vyčkat na provedení identifikačních úkonů Policí ČR. Žalovaný nijak nekonkretizoval, jaké úkony má na mysli či v jakém stádiu se zjišťování či ověření totožnosti stěžovatele nachází, nicméně i toto holé konstatování naplní v projednávané věci požadavek, že z rozhodnutí musí být zřejmé, zda správní orgán činí nějaké kroky pro naplnění tohoto účelu zajištění. Námitka, podle které měl žalovaný konkrétně uvést, jaké kroky hodlá podniknout, je tedy nedůvodná.

[18] Rovněž námitka, že se žalovaný nezabýval stěžovatelovými osobními údaji, které poskytl v rámci žádosti o mezinárodní ochranu, není důvodná. Ač se opět jedná o stručné a neodůvodněné konstatování, že stěžovatelem uvedené skutečnosti pokládá žalovaný přinejmenším do jisté míry za nevěrohodné a nespolehlivé, je z něj zřejmé, že žalovaný vzal tyto poskytnuté údaje v úvahu a zabýval se jimi. Nenastává zde proto stejná situace, jaká nastala v citované věci č. j. 6 Azs 128/2016 - 44.

[19] Ač byl tedy žalovaný v rozhodnutí o prodloužení zajištění stručný a jistě si lze představit podrobněji odůvodněné rozhodnutí, nevede tato stručnost k nezákonnosti rozhodnutí. Žalovaný v něm totiž jednak reagoval na údaje, které o sobě stěžovatel uvedl v rámci žádosti o mezinárodní ochranu, a dále uvedl, že ověřování stěžovatelovy totožnosti probíhá ve spolupráci s Policí ČR, která činí identifikační úkony, jež v době jeho rozhodování ještě nebyly skončeny. Prodloužení zajištění tak bylo namístě a kasační námitky nejsou důvodné.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud dospěl vzhledem ke shora uvedenému k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji na základě § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[21] O věci rozhodl bez jednání postupem dle § 109 odst. 2, věty první, s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje soud zpravidla bez jednání.

[22] O náhradě nákladů řízení rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, proto by mu soud mohl přiznat náhradu nákladů řízení proti stěžovateli, avšak jemu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu je soud nepřiznává.

pokračování

[23] Krajský soud ustanovil stěžovateli usnesením ze dne 3. 12. 2018, č. j. 17 A 173/2018 - 18, zástupce z řad advokátů, Mgr. Jindřicha Lechovského, který stěžovatele zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Ustanovený zástupce učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání ve věci samé – podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za jeden úkon právní služby zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. S ohledem na skutečnost, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), zvyšuje se částka přiznané odměny podle ustanovení § 35 odst. 9, věty druhé, s. ř. s. o DPH ve výši 21 %, tj. o částku 714 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce za jeden úkon tak činí 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2019

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu